

Vastaus Markku Weckmanin ja 18 muun valtuutetun aloitteeseen Tikkuraitin ja Asematien saneeraus / lämmitys

VD/11561/00.02.00.03/2022

TeA/HW/EJ

Markku Weckman sekä 18 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Tikkuraitin korjausta on suunniteltu vuosien ajan, mutta käytännön toimenpiteet ovat kerta toisensa jälkeen jääneet toteuttamatta. Saneerauksen yhteydessä on pohdittu myös Raitin, sekä Asematien lämmittämistä, mikä syksyn ja kevään vaihtelevien keliolosuhteiden taustoin on perusteltua. Sama pätee Asematiehen kävelykadun jatkeena.

Hankkeen siirtymistä on perusteltu rahoituksen riittämättömyydellä ja monimutkaisten omistustahojen taustoin.

Molemmat ovat tekosyitä. Kysymys on vain tahtotilasta. Rahaa näyttää riittävän mitä kummallisimpiin hankkeisiin.

Tikkuraitin ympärillä olevat liikkeet ja yritykset ottaisivat saneerauksen avosylin vastaan.

Lämmitys voidaan hoitaa sähköstä riippumatta, esimerkiksi kaukolämmön paluuvettä hyödyntäen. Jyväskylän kaupungin energiayhtiö on kehittänyt sulanapitojärjestelmän, jonka avulla voidaan torjua esimerkiksi vanhusten asumiskeskusten (kävelykadun ohella, suunnitteilla oleva Simonkylän vanhustenkeskus ym) pihojen liukkautta. Järjestelmä hyödyntää kaukolämmön paluuvettä ja yhtiön tuotantokustannukset ovat sitä alhaisemmat mitä alhaisempi paluuveden lämpötila on.

Järjestelmä hyödyntää paluuvettä, joka on kiertänyt kaukolämmöllä lämmitettävissä kiinteistöissä ja se on jäähtyneenä palaamassa voimalaitokseen. Sulanapitojärjestelmässä vesi viilenee lisää mutta se on kokonaistaloudellisesti hyvä asia, koska se tarkoittaa lisää sähköä ja lämpötehoa. Tuotantokustannukset ovat sitä alhaisempia mitä alhaisempi paluuveden lämpötila on. Vantaan kaukolämpöverkosto on kattava, erityisesti Tikkurilan alueella.

Paluuvettä on putkissa runsaasti hyödynnettäväksi.”

Kaupunginvaltuusto 10.10.2022 § 9

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmistetavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Markku Weckmanin ja 18 muun valtuutetun aloite Tikkuraitin ja Asematien saneeraus / lämmitys

Kaupunkiympäristön toimiala/katujen ja puistojen palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Tikkuraitin sulanapitojärjestelmän toteuttamismenetelmiä selvittiin huolellisesti Tikkuraitin yleissuunnitelman laatimisen yhteydessä vuosina 2018–2019. Samassa yhteydessä selvitettiin myös järjestelmän laajentamismahdollisuuksia rakennettavalle Asematien kävelykatuosuudelle.

Energiateknisesti ja taloudellisesti toteuttamiskelpoisin sulanapitojärjestelmävaihtoehto, kuten valtuustoaloitteessakin todetaan, on kaukolämpöön kytketty nestekiertoisena järjestelmänä, joka koostuu lämmönjakokeskuksesta, runkoputkistosta, jakotukeista, pintaputkista ja lämpötila-antureista. Tästä laadittiin tarkempi suunnitelma.

Suunnitelman mukaan sulanapitojärjestelmän investointikustannukset Tikkuraitin katualueen (4 100 m²) osalta olivat noin 475 000 € ja ylläpitokustannukset noin 60 000 €/ vuosi vuoden 2019 kustannustasossa. Tonttien osuuden (6 400 m²) sisältävä sulanapitojärjestelmä maksoi vastaavasti noin 580 000 € ja ylläpitokustannukset olivat 90 000 €/ vuosi.

Kaupunki linjasi muiden kaupunkien vastaavien käytäntöjen mukaisesti, että Tikkuraitin sulanapitojärjestelmän toteuttaminen edellyttää kiinteistöjen osallistumista sen investointi- ja käyttökustannuksiin 50 %:n osuudella. Tikkuraittiin rajautuville kiinteistöjen omistajille lähetetyn alustavan kyselyn mukaan vain yksi kiinteistö kahdeksasta haluaisi tontilleen sulanapitojärjestelmän ja yksi kiinteistöistä haluaisi osallistua katualueen sulana pidon käyttökustannuksiin. Lisäksi yksi suhtautui sulanapitojärjestelmän toteuttamiseen periaatteessa positiivisesti. Loput viisi kiinteistöä näkevät kustannukset kohtuuttomina saatuaan hyötyyn nähden.

Yleissuunnitelman ja erillisten selvitysten perusteella kadun sulanapidon toteuttaminen Tikkuraitille tulisi teknisesti haastavaksi ja kalliiksi sekä investointien että käyttökustannusten osalta verrattuna tavanomaiseen kunnossapitoon. Katualueen käyttökustannukset olisivat noin kymmenkertaiset verrattuna tavanomaiseen kunnossapitoon. Kiinteistöt eivät olleet kiinnostuneita osallistumaan järjestelmän investointi- ja käyttökustannuksiin, vaikka sulanapitojärjestelmän pitäisi hyödyttää erityisesti niitä. Käytännön liukkaudentorjunnan kannalta pelkkä katualueen sulana pito ei ole myöskään toimiva ratkaisu, koska sulana pidettävä alueen ja tonttien lämmittämättömän päällysteen rajalle muodostuu helposti paanejäätä.

Vantaalla on tällä hetkellä voimassa energiansäästöohjelma, jossa esimerkiksi kaupungin kiinteistöjen sisälämpötiloja alennetaan. Ohjelman perusteella lämmitysenergian hyödyntämistä pinnaltaan tasaisten ulkoalueiden päällysteiden lämmittämiseen voidaan pitää kyseenalaisena. Sen sijaan lämmitys on perusteltua eräissä kävelyliuksissa tai portaissa (n. 10 kpl Vantaalla) liukastumisriskin vuoksi.

Tikkuraitin varren rakennuskannan väistämätön purkava saneeraus muodostaa myös erityisen haasteen, koska vastaavista järjestelmistä saatujen kokemusten perusteella järjestelmän vaiheittainen toteuttaminen ja sulana pidettävän alueen pinta-alan laajentaminen jatkossa on teknisesti erittäin hankalaa ja lisää järjestelmän häiriöherkkyyttä. Käytännössä järjestelmä pitäisi rakentaa kerralla ”seinästä seinään” periaatteella, jotta siitä tulisi teknisesti toimintavarma.

Helsingin kaupungin kokemusten mukaan runkoputkisto jakotukkeineen ei kestä painumia, joten järjestelmän toteuttaminen edellyttäisi lisäksi massiivisia pohjanvahvistuksia katualueelle ja tonttien reuna-alueille. Ko. pohjanvahvistuksia on lähes mahdotonta toteuttaa maanalaisten kaapeleiden ja johtojen vuoksi. Lisäksi sulanapidon rakenteet vaikeuttavat muun kunnallistekniikan huoltoa kadun auki kaivuun yhteydessä.

Tikkuraitin päivitetty yleissuunnitelma hyväksyttiin Teknisessä lautakunnassa 11.6.2019 § 19. Tikkuraitin ja Asematien kävelykatujen jatkosuunnittelussa ei ole enää otettu huomioon sulanapitojärjestelmän toteutusta ko. järjestelmän toteutukseen ja käyttöön liittyvien moninaisten ekologisten, hallinnollisten, teknisten ja taloudellisten ongelmien vuoksi, vaikka sitä ei ole suoraan em. hyväksymispäätökseen

kirjattukaan. Asiaa selvitettiin, eikä se osoittautunut toteuttamiskelpoiseksi. Kaupungin tiedossa ei ole mitään seikkaa, mikä edellyttäisi ko. asian uudelleen tarkastelua.

Kaupunginhallitus 19.12.2022 § 23

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Markku Weckmanille ja 18:lle muulle allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että kaupunginhallitus jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:

”Kaupunginhallitus edellyttää, että kaupunginhallitukselle tuodaan Tikkuraitin siisteyttä, viihtyisyyttä ja ulkoasua parantava toteutussuunnitelma. Suunnitelma pannaan toimeen, kunnes Tikkuraitin laajempi peruseränus voidaan toteuttaa.”

Liite:

- allekirjoitettu Markku Weckmanin ja 18 muun valtuutetun aloite Tikkuraitin ja Asematien saneeraus / lämmitys

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kaupungininsinööri Henry Westlin, puh. 0400 417 436
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)